

Är regnbäddar bostadsgårdens paradplanteringar?

Fallstudie av en bostadsgård med regnbädd i
Göteborg

Maria Lennartsson

Självständigt arbete • 15 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning
Landskapsarkitektprogrammet
Alnarp 2025

Är regnbäddar bostadsgårdens paradplanteringar? Fallstudie av en bostadsgård med regnbädd i Göteborg

*Are Rain Gardens the Residential Farms Fancy Flower Beds? Case Study of a
Residential Farm with a Rain Garden in Gothenburg*

Maria Lennartsson

Handledare: Scott Wahl, SLU, Institutionen för landskapsarkitektur,
planering och förvaltning
Examinator: Mats Gyllin, SLU, Institutionen för människa och samhälle

Omfattning: 15 hp
Nivå och fördjupning: G2E
Kurstitel: Självständigt arbete i Landskapsarkitektur
Kurskod: EX0845
Program/utbildning: Landskapsarkitektprogrammet
Kursansvarig inst.: Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning
Utgivningsort: Alnarp
Utgivningsår: 2025
Omslagsbild: Maria Lennartsson
Upphovsrätt: Alla fotografier är tagna av Maria Lennartsson.
Nyckelord: regnbädd, bostadsgård, acceptans

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU

Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap
Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Sammandrag

I den här uppsatsen undersöks dagvattenhanterings plats på kvartersmark, exemplifierat med en regnbädd på en bostadsgård. En ca. 1000 m² stor sluten bostadsgård med en ca. 80 m² stor regnbädd utgör studieobjekt. Genom en fallstudie i form av observationer på plats och semistrukturerade intervjuer med boende utvärderas bostadsgården generellt och regnbädden specifikt. Kristenssons (2003) teori om bostadsgårdens olika roller används som teoretisk bakgrund mot vilken bostadsgården bedöms. Teorin framställer bostadsgårdens olika funktioner som olika roller, nämligen bostadsnära uterum, lekmiljö, mötesplats, och utsikt. Förutom fallstudien genomförs en mindre litteraturstudie som fokuserar på bakomliggande faktorer vid acceptans av klimatanpassningar.

Av studien framkommer att samtliga av Kristenssons (2003) roller tycks ha möjlighet att uppfyllas på en bostadsgård med en regnbädd. De intervjuade boende tycker om sin bostadsgård men majoriteten av dem tycker inte om regnbädden. I princip ingen av de tillfrågade vet vad regnbädden har för syfte och därför föreslås att framtida insatser fokuserar på att öka förståelsen för detta. Insatserna bör vara riktade mot att uppmärksamma de boende på varför regnbäddens syfte är viktigt. Detta då resultatet av litteraturstudien gör gällande att förståelse för syftet kombinerat med förståelse för varför syftet är viktigt är betydelsefullt för acceptansen av klimatanpassningar. I det här arbetet föreslås att de boende ska informeras om regnbäddens syfte och uppmuntras att själva utforska den.

Nyckelord: regnbädd, bostadsgård, acceptans

Abstract

In this paper stormwater management and its place in neighbourhood blocks is examined, exemplified by a rain garden at a residential farm. A ca. 1000 m² big closed residential farm with a ca. 80 m² big rain garden is the study object. A case study consisting of observations on site and semi structured interviews with residents is carried out to assess the residential farm in general and the rain garden specifically. Kristenssons (2003) theory about a residential farms different roles is used as the theoretical lens through which the residential farm is examined. The theory describes a residential farms different functions as different roles, namely: "the yard as open space close to the house and the home; the yard as a meeting place or social forum; the yard as a place for children's play; and the yard as a place to get aesthetic experiences and contact with nature" (Kristensson 2003:473). Apart from the case study a smaller literature study that focus on the factors behind acceptance of climate adaptations is carried out.

The study reveals that every one of Kristenssons (2003) roles seems to be able to be realized at a residential farm with a rain garden. The interviewed residents like their residential farm but the majority of them do not like the rain garden. Almost none of the interviewees knows about the purpose of the rain garden and therefore it is proposed that future work focus on increasing the awareness of this. The work should focus on informing the residents why the purpose of the rain garden is important. This is because the literature review in this study reveals that knowledge about the purpose combined with an evaluation of the purpose as important is crucial for acceptance of climate adaptations. In this work it is suggested that the residents are informed about the purpose of the rain garden and encouraged to explore it themselves.

Keywords: rain garden, residential farm, acceptance

Tack

Tack till Kerstin Deutsch för att du tagit mig under dina vingar och bidragit med lust och kunskap inom ämnet. Tack till Anna Pettersson Skog och Pernilla och Emma på Bostads AB Poseidon för att ni engagerat er och funnits tillgängliga för att svara på mina frågor. Tack till Scott Wahl för inspirerande samtal och uppmuntrande vägledning.

Innehållsförteckning

Sammandrag/Abstract

Tack

1. Bakgrund	6
1.1 Mål och syfte	8
1.1.1 Frågeställningar	8
2. Metod	9
2.1 Studieobjekt	9
2.2 Regnbäddens plats på en bostadsgård (Frågeställning 1)	10
2.3 Relationen mellan förståelse och värdering (Frågeställning 2)	11
3. Resultat och analys	13
3.1 Platsbesök	13
3.1.1 Intervjuer	18
3.1.2 Litteraturoversikt och analys av intervjusvar	19
4. Diskussion	21
4.1 Metoddiskussion	22
5. Slutsatser	24
Referenser	25
Bilaga 1	27
Bilaga 2	29

1. Bakgrund

Det råder inte längre någon tvekan om att en av de stora utmaningar som dagens städer står inför är att hantera det vattenflöde som dagvatten och skyfall orsakar (Boverket 2022). Staden består i regel av mycket hårdgjorda material (Boverket 2021) som bidrar till ett ohållbart hårt tryck på de befintliga strukturerna för att rena och leda vatten (Boverket 2022). Det hårdgjorda materialet återfinns bland annat på kvartersmark, som exempelvis innefattar villor och flerbostadshus med sina bostadsgårdar (Boverket 2023). Detta antyder att hanteringen av dagvatten och skyfall inte enbart är en fråga för den allmänna platsmarken, utan också de privata och semi-privata ytorna.

Frågor som rör dagvatten- och skyfallshantering på kvartersmark ligger i tiden, det visar samtida forskningsprojekt som SODA på. SODA står för ”Samverkan för hållbart omhändertagande av dagvatten och skyfall på kvartersmark” (VA-guiden u.å.) och är ett statligt finansierat projekt som för samman aktörer med olika ingång i ämnet (VA-guiden u.å.). Under hösten 2024 genomfördes ett studiebesök hos en av de inblandade aktörerna, Bostads AB Poseidon (Göteborgs kommunala bostadsbolag), där de fick visa upp exempel på hur de arbetat med dagvattenhantering på kvartersmark (VA-guiden 2024a). Ett av exemplen som demonstrerades var så kallade regnbäddar på, eller i nära anslutning till, bostadsgårdar (VA-guiden 2024b). Regnbäddar är nedsänkta växtbäddar som har till uppgift att ta hand om dagvatten genom att infiltrera det och på så sätt dels rena det, dels förlänga tiden som det tar för det att nå (och belasta) stadens ledningssystem. De växter som planteras i regnbäddar behöver vara torktåliga och tåla att vattnet filtreras bort, samt ha låga näringskrav (SODA 2021).

Om dagvatten- och skyfallshantering ska ta bostadsgården i anspråk åtföljs det eventuellt av dilemman; bostadsgården har redan en väldefinierad identitet och det är inte säkert att en ny funktion lättvindigt införlivas i den. Kristensson (2003) beskriver bostadsgårdens funktion som att den har fyra roller: bostadsnära uterum, lekmiljö, social arena, och utsikt. Alla dessa roller kan potentiellt sett påverkas och påverkas av dagvatten- och skyfallshantering. Det visar exemplet Blaklibekken i Norge på, som förvisso inte är en dagvattenlösning på en bostadsgård, men en grönyta som ämnar fördröja dagvatten från att belasta ett ledningssystem. Grönytan har både estetiska och interaktiva värden, exempelvis genom utformning som ska uppmuntra till lek. Blaklibekken har fått varierat mottagande från allmänheten (Thodesen et al. 2022) men exemplifierar trots det hur dagvattenhantering inte är en isolerad teknisk lösning, utan något som kan samspela med sin omgivning. Det finns alltså anledning att tro att bostadsgårdens roller, definierade av Kristensson (2003), kan påverkas av dagvattenhantering. I följande arbete undersöks det i formen av en närstudie av en av de bostadsgårdar med regnbädd som besöktes under SODA:s studiebesök i Göteborg.

Att utifrån forskning och befintliga teorier klargöra vad en regnbädd kan fylla för funktion, utöver den rent tekniska, på en bostadsgård är ett sätt att förstå vari en regnbädds värde ligger. Ett annat, och kanske mer användbart sätt när det kommer till befintliga strukturer, är att gå till aktörerna som berörs av gestaltningen. Betydande händelser de senaste åren kan sägas utgöra ”tecken i tiden” för att den framgångsrika arkitekturen är den där flera aktörers åsikter ges utrymme. Exempelvis belönades Halmstad kommun med Planpriset vid den senaste arkitekturgalan för att de, i sitt arbete med en utbyggnadsplan, samarbetat över förvaltningsgränser (Sveriges Arkitekter 2024). Andra exempel går att finna bland erfarenheter hos arkitektkåren. I en intervju med en landskapsarkitekt angående gestaltningen av Stora torg i Eslöv framkom det att den goda kommunikationen mellan de inblandade aktörerna varit en av faktorerna av avgörande vikt för projektets framgång¹. Att ta hänsyn till flera aktörer tycks alltså vara viktigt för en gestaltnings utfall. En sådan aktör är användarna och i fallet bostadsgård blir användarna de boende. Genom att undersöka de boendes värdering av sin bostadsgård generellt och en regnbädd specifikt skulle det vara möjligt att uttala sig om en aktörs åsikt rörande dagvattenhanterings plats på kvartersmark.

Forskningen på mottagandet av dagvatten- och skyfallslösningar, samt andra klimatanpassningar, har främst genomförts på den översiktliga skalan. Här är sambandet mellan åtgärderna och mottagandet hos allmänheten relativt välbelagt. Det visar nyligen genomförda studier, exempelvis en genomförd av Anderson och Renaud (2021). I sin forskning har de demonstrerat hur naturbaserade lösningars framgång eller misslyckande är avhängigt mottagandet hos allmänheten. Naturbaserade lösningar är lösningar som bygger på naturliga processer för att hantera ett problem (Naturvårdsverket 2023). När det kommer till mottagandet av dagvatten- och skyfallslösningar specifikt går exempel att finna i Tyskland. Netzel et al. (2021) undersökte allmänhetens mottagande av planerna på att göra om en plats i staden Cologne till en så kallad water plaza: ett område som under normalförhållanden kan användas av stadens invånare men som vid skyfall ska husera stora mängder vatten. Hälften av de tillfrågade personerna i studien var för omgestaltningen och flera av de som var det hade erfarenheter av översvämningar sedan tidigare. Detta antyder att förståelse av en gestaltnings syfte är viktigt för acceptansen av den. Studien är också ytterligare ett exempel på hur mottagandet av klimatanpassningar har fokuserat på den översiktliga skalan. Att på ett liknande sätt undersöka mottagandet av en dagvattenlösning på en bostadsgård skulle fylla en lucka i forskningen och bidra med värdefull kunskap om insatser i den mer detaljerade skalan.

I det här arbetet studeras dagvattenhanterings plats på kvartersmark i fallet med en bostadsgård med regnbädd. Bostadsgården som undersöks är en av de

¹ Åsa von Malortie, landskapsarkitekt på Sydväst arkitektur och landskap, intervju den 4 december 2024.

gårdar som nämndes inledningsvis och som SODA var på studiebesök på hösten 2024. Kristenssons teori om bostadsgårdens olika roller används för att undersöka hur bostadsgårdens funktion påverkas av att en regnbädd placerats där. Utöver det kartläggs de boendes uppfattning om bostadsgården och regnbädden. Då tidigare forskning pekar på att förståelse är av vikt för acceptans så utforskas de boendes förståelse för regnbädden och hur den förhåller sig till deras värdering av den.

1.1 Mål och syfte

Målet med arbetet är att genomföra en fallstudie av en bostadsgård med en regnbädd och att i och med det tillhandahålla olika perspektiv på dagvattenlösningars värden. Målsättningen är också att kunna uttala sig om de boendes förståelse för regnbädden och att, utifrån de fynden, diskutera lösningens hållbarhet. Syftet med arbetet är att öka förståelsen för hur de nödvändiga och funktionsinriktade åtgärderna för dagvatten- och skyfallshantering på kvartersmark kan tänkas påverka övrig funktion på en bostadsgård. Genom att leta svar hos forskningen och de boende är förhoppningen att kunskap erhålls som kan vara vägledande för utformningen av framtida dagvatten- och skyfallslösningar på kvartersmark.

1.1.1 Frågeställningar

1. Påverkas bostadsgårdens roller, definierade av Kristensson (2003), av att en regnbädd placerats där?
2. Hur kan studier på acceptans vara vägledande för att förstå relationen mellan boendes förståelse för en regnbädd och deras värdering av den?

2. Metod

För att besvara frågeställningarna användes triangulering som metod. Den går ut på att kombinera olika former av datainhämtning och analys för att få en mer djuplodad förståelse av problemet i fråga (Bryman et al. 2022). De olika metoder som användes i det här arbetet var: observationer vid ett platsbesök, semistrukturerade intervjuer, och en litteraturstudie. Nedan följer mer ingående redogörelser för respektive förfarande, efter en presentation av studieobjektet.

2.1 Studieobjekt

Studieobjektet för arbetet är en bostadsgård på Mandolingatan i stadsdelen Västra Frölunda i Göteborg. Bostadsgården ägs och förvaltas av Göteborgs kommunala bostadsbolag, Bostads AB Poseidon, och är alltså en bostadsgård till hyreslägenheter. Den byggdes år 2020–2021² inom ramen för en totalentreprenad (VA-guiden 2024b). Vid platsbesöket identifierades att bostadsgården är sluten med omgärdande hus på 3–7 våningar och av kommunikation med Bostads AB Poseidon (2025) framgår att husen är hem till 130 hushåll. Utöver bostadsgården har i princip alla boenden tillgång till privata uteplatser i marknivå eller på balkong². Bostadsgården är ca 1000 m² stor och har en ca 80 m² stor regnbädd placerad i sitt sydvästra hörn (Framtiden Byggutveckling 2021). Rambeskrivningen gör gällande att dagvatten från bostädernas tak ska tas omhand för rening och fördröjning av regnbädden (Framtiden Byggutveckling 2019). Utkastare till stuprör finns även mot gatan och i det här arbetet har det antagits, efter att markplaneringsplanen har studerats, att takytan som regnbädden ska ta emot vatten från uppnår en area av ca. 800 m² (Framtiden Byggutveckling 2021). Figur 1 visar en bild av bostadsgården, tagen från sydväst, med regnbädden i förgrunden.

² Pemilla Deplanck Enerskog, utemiljöcontroller hos Bostads AB Poseidon, mejlkonversation den 3 mars 2025.

Figur 1. Mandolingatans bostadsgård med regnbädden i förgrunden, betraktad från Sydväst.

2.2 Regnbäddens plats på en bostadsgård (Frågeställning 1)

Data för att besvara den första frågeställningen inhämtades vid ett platsbesök på den studerade bostadsgården. Platsbesöket var uppdelat i två delar. Den första bestod av observationer mot bakgrund av de roller för en bostadsgård som Kristensson (2003) definierat, nämligen: bostadsnära uterum, lekmiljö, mötesplats, och utsikt. Kristensson (2003) framhåller olika karaktärsdrag för att belysa och särskilja de olika rollerna, och de karaktärsdrag som ansågs vara relevanta för det här arbetet valdes ut och bildade ett underlag som bostadsgården bedömdes utifrån. Extra uppmärksamhet gavs åt hur de olika rollerna förhöll sig till dagvattenhanteringen på gården.

Eftersom regnbädden var av särskilt intresse för arbetet undersöktes den mer ingående än gårdens övriga delar. Regnbädden i fråga har inte interaktiva element och därför var det bara dess roll som utsikt, inte de andra rollerna, som studerades i den här delen av platsbesöket. Utsikten bedömdes utifrån samma kriterier som hela gårdens utsikt bedömdes utifrån men observationsunderlaget kompletterades också med relevanta kriterier från vegetationsbyggnadslitteratur. I *Sol eller skugga* definierar Wallin (2010) utformningsprinciper att ha i åtanke vid design av planteringar. Två specifika delar av dessa principer, nämligen en planterings skiktning, samt de ingående delarnas siluetter och struktur, bedömdes relevanta för arbetet och tillfördes därför observationsunderlaget. För fullständigt observationsunderlag se Bilaga 1.

Den andra delen av platsbesöket bestod av semistrukturerade intervjuer med boende som hade den studerade bostadsgården som sin. Intervjuernas frågor rörde de boendes värdering av gården i allmänhet och regnbädden i synnerhet. Respondenterna fick också svara på huruvida de kände till regnbäddens syfte eller ej. Vid intervjutillfällena benämndes regnbädden som plantering för att inte påverka respondenternas svar. Boende som passerade över gården eller i nära anslutning till den vid tidpunkten för platsbesöket tillfrågades om att medverka i studien. Respondenter som valdes ut på det här sättet uppkom till 3 av totalt 11 svarande. Resterande svar inhämtades genom att knacka dörr hos slumpmässigt utvalda boende. För fullständigt intervjumaterial se Bilaga 2.

2.3 Relationen mellan förståelse och värdering (Frågeställning 2)

Den andra frågeställningen besvarades genom att sätta de boendes förståelse för regnbädden i relation till forskning på vikten av förståelse för acceptans av liknande lösningar. Relevanta studier inhämtades genom en litteratursökning i databasen Web of Science och dess kärnsamling den 28 januari 2025. Utgångspunkten för sökningen var en söksträng med orden insight (insikt), acceptance (acceptans), och "park design" (parkdesign). Det sistnämnda sökordet användes med en förhoppning om att få fram studier som undersökt den detaljerade skalan, till vilken en bostadsgård kan sägas tillhöra. Denna första sökning resulterade bara i ett resultat och sökningen fick därför breddas. Efterföljande söksträngar var fyra till antalet och resulterade i 22–46 träffar vardera. Söksträngarna och antalet träffar listas i tabell 1. Alla träffar gick igenom och sju artiklar eller översiktsartiklar valdes ut för att bilda rastret som de boendes förståelse för regnbädden tolkades genom i analys och diskussion. Urvalet av artiklar gjordes baserat på deras relevans för att besvara frågeställningen.

Tabell 1. Sökhistorik

Sökning nr.	Söksträng	Svensk översättning	Antal träffar
2	insight AND acceptance AND "landscape architecture"	insikt OCH acceptans OCH landskapsarkitektur	22
3	understanding AND acceptance AND "landscape architecture	förståelse OCH acceptans OCH landskapsarkitektur	46
4	understanding AND acceptance AND "climate adapt*"	förståelse OCH acceptans OCH "klimatanpass*"	26
5	understanding AND acceptance AND "nature based solutions"	förståelse OCH acceptans OCH naturbaserade lösningar	22

3. Resultat och analys

3.1 Platsbesök

Platsbesöket genomfördes den 7 februari 2025 mellan kl. 09.00 och 16.00. Förmiddagen bestod företrädesvis av observationer på bostadsgården och eftermiddagen ägnades åt intervjuer med boende. Vädret var klart och kallt, -1°C , och under förmiddagen när observationerna gjordes skuggades hela bostadsgården av de omgärdande husen.

Hela bostadsgården

Helhetsbedömningen av bostadsgården är att den är välfungerade från ett utomstående perspektiv. Möjlighet för samtliga av Kristenssons (2003) roller att uppfyllas identifierades under platsbesöket; på Mandolingatan tycks regnbädden inte utgöra ett hinder för bostadsgården att bibehålla sin roll som bostadsnära uterum, lekmiljö, mötesplats eller utsikt. De problem som iaktogs skulle i stället kunna härledas till en outnyttjad potential som regnbädden och dess tillhörande system för med sig. Bostadsgårdens roll som bostadsnära uterum kan tas som exempel. På Mandolingatan finns gott om platser att vara tillsammans på, både definierade och odefinierade. Till de definierade platserna hör en yta med soffor, bänkar, bord, och grill, se figur 2. Vid tiden för platsbesöket visade grillen tecken på användning och i de närliggande planteringarna hittades gamla ballonger som också de vittnar om användning av platsen.

Figur 2. Plats att vara tillsammans på.

I motsats till ovanstående är platser att vara själv på praktiskt taget obefintliga på bostadsgården. Det finns inga slutna rum att dra sig undan till och de höga husen med bostäder tätt inpå gården gav en känsla av att vara iakttagen under platsbesöket. Här identifieras en outnyttjad potential som dagvattenhanteringen på bostadsgården för med sig. I och med att bostadsgården på Mandolingatan är utformad så att allt dagvatten ska ledas till regnbädden så lutar gården på olika sätt ditåt. Detta är påtagligt, under platsbesöket uppfattades lutningarna med blotta ögat och upplevelsen av dem var att nivåskillnaderna, tillsammans med gångarna, delade in gården i olika rum. Nivåskillnadernas egenskap som rumsbildande element, i kombination med exempelvis vegetation, skulle kunna utnyttjas för att skapa fler platser för boende att vara själva på på bostadsgården.

På liknande sätt finns en outnyttjad potential i Mandolingatans regnbädd och dess bidrag till bostadsgårdens roll som lekmiljö. Den rollen skulle kunna bli mer mångfacetterad genom att de yngre boende tilläts ta sig in i regnbädden och utforska den. Idag omgärdas regnbädden av ett kantstöd och under platsbesöket blev det tydligt att du som besökare upplever att du inte får ta dig över den. Kantstödet kan vara nödvändigt av säkerhetsskäl (SODA 2021) men skulle möjligtvis kunna kompletteras med information om att det är tillåtet att vistas i regnbädden. Lekutrustningen som idag finns på Mandolingatan har förutbestämda användningsområden och ett lekbuskage skulle kunna vara ett välkommet inslag. Figur 3 visar befintlig lekutrustning på Mandolingatan i nära anslutning till regnbädden.

Figur 3. Lekutrustning i nära anslutning till regnbädden.

Regnbädden

Regnbäddens roll som utsikt på bostadsgården fungerar väl i vissa avseenden och mindre väl i andra i fallet Mandolingatan. Vegetationen i regnbädden där utgörs företrädesvis av växter från gräsordningen (SLU Artdatabanken 2025) som sinsemellan är variationsrika i fråga om form och struktur men som sammantagen plantering kan ge ett likformigt intryck för betraktaren. Detta är inte nödvändigtvis ett problem. Kristensson (2003) framhåller förvisso blommor som av vikt för bostadsgårdens besökare och detta behov lär inte fyllas av halvgräs och tågväxter men övriga planteringar på Mandolingatan upplevs desto mer blomrika och kan utgöra en balanserande faktor. Nedan visas exempelvis hortensiors blomställningar (figur 4), från en plantering som inte är regnbädden, vid sidan om två exempel på vegetation från regnbädden (figur 5–6).

Figur 4. Hortensior, inte regnbädden.

Figur 5-6. Exempel på form och struktur i regnbädden.

Inför platsbesöket hade skötseln, eller snarare skötselbehovet, av regnbädden identifierats som en möjlig källa till problem för regnbäddens roll som utsikt. Av SODA (2021) framgår att regnbäddar kan bli skräpiga eftersom de ska vara nedsänkta och därmed kan fånga upp löst material. Detta antyder att en relativt intensiv skötsel är erforderlig för att en regnbädd inte ska uppfattas som ett skräpigt inslag på en bostadsgård. I fallet Mandolingatan upplevs inte regnbädden skräpig i fråga om cigarettfimpar, snusprillor, och liknande. Däremot uppmärksammades under platsbesöket att en hel del sand från lekytan hade samlats i regnbädden. Dessutom återfanns mycket organiskt material i ett av inloppen till regnbädden. Inloppet i fråga förband regnbädden med en 35 cm bred ränna bestående av (felvända) upphöjningar i form av lökar, bakom vilka organiskt material hade samlats. Se bild nedan (figur 11).

Figur 11. Inlopp till regnbädden med organiskt material i rännan.

Regnbädden på Mandolingatan fungerar mindre väl i avseendet att vara en rikt flerskiktad plantering. Även detta skulle kunna tänkas förädlas av att planteringen är nedsänkt (uppskattningsvis ca. 70 cm som mest) men nedsänkningen tros inte vara den avgörande faktorn för att upplevelsen av flera skikt svajar. Nedsänkningen tycks, i det här avseendet, snarare utgöra en upplevelsemässig fördel då den har gjorts skålformad och detta möjliggör för betraktaren att skymta och intressera sig för vegetationen som är bakom den vid planterings utkant, se bildserie nedan (figur 7–9). Utmaningen med planterings skikt bedöms i stället ligga i höjdförhållandet mellan de olika växterna, där flera av dem har relativt lik sluthöjd. Två papegojbuskar sticker ut, som vid tiden för platsbesöket var ca. 2 m höga men har en möjlig sluthöjd på 6–10 m (Stångby Plantskola u.å.). Med fler liknande buskar (eller gärna uppstammade träd) skulle planteringen kunna upplevas ha ett mer uttalat trädskikt än idag.

Figur 7–9. Upplevelsen av att planteringen gömmer fler lager innanför det yttersta.

Utöver att vara viktiga beståndsdelar i planterings skiktning så är de två papegojbuskarna betydelsefulla när det kommer till regnbäddens förmåga att vara intressant för de boende året om. Vid tiden för platsbesöket var buskarna avlövnade och annan vegetation, som fortfarande var frodig, mer framträdande men bilden nedan (figur 10) visar att papegojbuskarna har tendenser till fina höstfärger. Bilden är tagen i oktober, vid SODA:s studiebesök på bostadsgården.

Sammantaget kan regnbädden sägas ha en god förmåga att förhålla sig till årstidsväxlingar, med vegetation som är fin både i oktober och februari.

Figur 10. Regnbädden i oktober 2024.

3.1.1 Intervjuer

Nedan, i tabell 2, visas en sammanställning av svaren på de tre ja/nej-frågor som ställdes under intervjuerna: ”Tycker du om gården?”, ”Tycker du om planteringen (regnbädden)?”, och ”Vet du vad den (regnbädden) har för syfte?”. Därefter följer utvecklande kommentarer samt en redogörelse för svaren på de två frågor som rörde varför de boende tyckte som de gjorde.

Tabell 2. Svar på ja/nej-frågor

Fråga	Ja	Nej	Annat
Tycker du om gården?	10	0	1
Tycker du om planteringen (regnbädden)?	3	5	3
Vet du vad planteringen (regnbädden) har för syfte?	1	9	1

På den första frågan, ”Tycker du om gården?”, var svaren från respondenterna så gott som samstämmiga; ja, de tillfrågade boende tyckte om sin bostadsgård! En respondents svar var svårtytt och har därför kategoriserats som ”Annat” i tabellen. Bland svaren på följdfrågan om varför respondenterna svarat som de gjort återfanns både kommentarer om gårdens utseende och funktion. Flera av respondenterna uppfattade gården som fin och två respondenter påtalade speciellt vegetationen som betydelsefull för deras positiva omdöme. En respondent

kommenterade gårdens skötsel, hen tyckte bostadsgården var ”clean”. Bland bostadsgårdens funktioner var möjligheten till grillning något som väckte kontrasterande känslor; en respondent framhöll den som något positivt, medan en annan kommenterade grillningen som något negativt på grund av den tillhörande röken som respondenten upplevde tog sig in i lägenheter. Trots att i princip alla respondenter svarat att de tyckte om sin bostadsgård så yttrade en del kritik, vilket kommentaren om röken är ett exempel på. Övrig kritik rörde sådant som hörde till privata uteplatser i anslutning till bostadsgården samt en åsikt om att det skulle vara ”snabbyggt”, vilket antyder att respondenten i fråga uppfattade att fastigheten inte byggts på ett omsorgsfullt sätt.

Den andra delen av intervjuerna rörde regnbädden. Först fick respondenterna svara på vad de tyckte om planteringen och utveckla varför. Här gick åsikterna isär med en majoritet av respondenter som inte tyckte om planteringen. Negativa uttalanden rörde framför allt utseendet, att den såg ful ut. Andra åsikter som yttrades var att det hade varit bättre med något annat, specifikt gräs, på platsen och att planteringen ”kunde gjorts bättre”. På liknande sätt fanns det de respondenter som ställde sig frågande inför planteringen, en av dem sa så här: ”Ser ut som att någon har gjort något fel, eller?”. De som ifrågasatte planteringen på det här sättet har kategoriserats som ”Annat” i tabellen ovan, så även en respondent som tyckte det var svårt att utvärdera planteringen på vintern. Bland de positiva åsikterna återfanns en kommentar om planteringsens väldoft.

Efter att ha svarat på vad de tyckte om regnbädden fick respondenterna svara på om de visste vad den hade för syfte. Bortsett från en så var det ingen respondent som visste vad planteringen hade för syfte. Den respondent som skilde sig från de andra visste att planteringen hade med vatten att göra och har klassificerats som ”Annat” i tabellen ovan.

3.1.2 Litteraturöversikt och analys av intervjusvar

Då ovanstående resultat visar på boendes ofördelaktiga utvärdering av regnbädden och deras oförståelse för dess syfte samtidigt ligger det nära till hands att tänka sig att just deras bristande förståelse är anledningen till deras ogillande. Innan en vidare analys av intervjusvaren görs är det dock viktigt att understryka att inga kausala samband kan utläsas av den här studien, då den varken varit randomiserad eller kontrollerad. Det som har påvisats är att en majoritet av de tillfrågade boende inte tyckte om regnbädden och att så gott som ingen av dem visste vad den hade för syfte. Kanske är det helt enkelt så att regnbädden är ett obekant inslag på en bostadsgård och att dess utformning sticker ut från gängse uppfattning om hur en plantering ska se ut. Uttalanden som ”Ser ut som någon gjort något fel, eller?” talar för det. Också samtida forskning pekar på att naturbaserade lösningar riskerar att vara negativa inslag i människors närmiljö, i fråga om exempelvis estetik, om de inte utförs på ett omsorgsfullt sätt (Li & Nassauer 2021). Å andra

sidan tycks inte människor per automatik vara negativt inställda till utemiljöer som är designade med hänsyn tagen till klimatförändringarna. Det visar en studie av Hoyle (2021) där besökare till en offentlig trädgård fick uttala sig om sin uppfattning av tre olika sätt att utforma en trädgård på. Den trädgård som bestod av exotiska plantor och ansågs vara väl lämpad i ett varmare klimat var den utformning som fick bäst resultat i fråga om estetik.

Inledande brasklapp till trots ger oss tidigare forskning anledning att tro att förståelse är av betydelse för värderingen av klimatanpassningar likt regnbädden på Mandolingatan. Exempelvis har "urban riparian buffers" (områden i direkt anslutning till vattendrag, vilka är viktiga för exempelvis rening av vatten) visats värderas först och främst för sin funktion. Detta tolkade forskaren till den bakomliggande studien som att människor skulle kunna tänkas vara beredda att åsidosätta sin estetiska preferens till förmån för en eftertraktad funktion (Wagner 2008). På Mandolingatan skulle detta synsätt innebära att de boende skulle kunna värdera regnbädden högre om de visste vad dess syfte var och ansåg det vara viktigt. Det sistnämnda understryker vikten av att information om naturbaserade lösningar ges med hänsyn till mottagaren av informationen. Anderson et al. (2021) genomförde en studie på tre projekt som alla skulle implementera en naturbaserad lösning i en europeisk stad. Av resultaten framgick bland annat att allmänhetens föreställningar om framtida faror var betydelsefull för deras acceptans av lösningen. I en annan studie påvisades att människors upplevelse av en naturbaserad lösning som fördelaktig var den variabel, av de undersökta, med tydligast samband till allmänhetens acceptans av den naturbaserade lösningen (Sari 2023). Båda nyss nämnda studier är exempel på hur människor tycks värdera naturbaserade lösningar mot bakgrund av hur användbara de upplevs vara. Sammantaget säger oss tidigare forskning att de boendes övervägande negativa värdering av regnbädden på Mandolingatan kan ha att göra med att de inte kände till dess syfte, samt att en förståelse för syftet inte självständigt lär kunna ändra deras åsikt om regnbädden. I stället tycks det vara eftersträfvansvärt att fokusera på att skapa förståelse för syftet i kombination med en upplevelse av syftet som viktigt för att regnbädden ska accepteras.

4. Diskussion

De mest tydligt framträdande fynden i den här studien är att bostadsgården på Mandolingatan tycks fungera väl med hänsyn till bostadsgårdens roller, definierade av Kristensson (2003), och att dagvattenhanteringen i form av en regnbädd som utgör nästan 10% av bostadsgårdens yta inte bedöms ha betydande negativ inverkan på gårdens förmåga att inneha de olika rollerna. Dessutom uppfattade ett urval av de boende sin bostadsgård som bra, majoriteten av dem tyckte dock inte om regnbädden och så gott som ingen av dem visste vad regnbädden hade för syfte. Det är möjligt att lämna resultaten här. Bostadsgården som helhet beskrevs både utifrån sett och av de boende i övervägande positiva ordalag och då kanske det inte gör något att en specifik del av den inte uppskattades vid skärskådning. Det kan dessutom vara så att det inte är realistiskt att tänka sig att de boende skulle känna starka positiva känslor inför regnbädden. Anderson et al. (2021) beskriver i sin studie hur mottagandet av naturbaserade lösningar hör ihop med människors anknytning till platsen som innehar lösningen. Med det i åtanke skulle det kunna vara så att de boende på Mandolingatan inte har tillräckligt starkt band till platsen som regnbädden är en del av och att det är därför majoriteten av dem värderar regnbädden lågt. Platsen är förvisso deras hem men bostäderna är hyreslägenheter och ägs av Göteborgs stad. Kanske hade anknytningen till platsen varit annorlunda med andra ägarförhållanden. Detta förklarar dock inte de boendes positiva värdering av bostadsgården som helhet. Den bedömningen pekar snarare i riktningen mot att de boende på Mandolingatan har en stark anknytning till platsen för regnbädden.

Om ägaren och förvaltaren av bostadsgården på Mandolingatan trots allt vill öka acceptansen av regnbädden hos de boende verkar insatser för en ökad förståelse kunna vara en gynnsam väg att vandra. Sådana insatser skulle kunna vara en informationsskylt vid regnbädden eller information i pappersform i hushållens brevlådor. Vid platsbesöket uppmärksammades att de boende nås av allmän information via digitala skärmar placerade i trapphusen, även dessa skulle kunna användas för att informera om insatserna deras hyresvärd gjort för att anpassa fastigheten till ett föränderligt klimat. Resultat från tidigare forskning låter oss veta att det är viktigt att uppmärksamma på vilket sätt en klimatanpassning är användbar, inte enbart vad den gör (Sari et al. 2023). Tidigare forskningsresultat pekar också mot att acceptansen av klimatanpassningar skulle kunna främjas av att allmänheten görs delaktiga i anpassningen (Anderson & Renaud 2021). I fallet Mandolingatan är planerings- och byggskedet avslutade kapitel och insatser för att göra boende delaktiga i de skedena, genom olika former av dialog, är inte möjliga. Här handlar det i stället om insatser för att främja delaktighet i förvaltningsskedet. Sådana insatser för tankarna till gemensam skötsel av regnbädden och bostadsgården, där både driftspersonal och

boende engageras. Kanske är detta dock för mycket begärt eller en större förändring av situationen än vad som är realistiskt. Däremot är det möjligt att se framför sig hur upplevelsen av delaktighet skulle främjas av att de boende på Mandolingatan bjuds in att utforska regnbädden. I Italien tros acceptansen av restaureringen av tre ekosystem ha gynnats av att allmänheten på olika sätt uppmuntrats besöka och undersöka ekosystemen (Salizzoni 2021). Dessa exempel är betydligt större än regnbädden på Mandolingatan men det är än dock möjligt att inspireras av dem och utreda vad motsvarande situation på Mandolingatan skulle kunna vara.

Mot bakgrund av ovanstående är medskick till framtida utformningar av dagvattenhantering på kvartersmark att göra dem så inkluderande som möjligt. Då tycks förutsättningarna för acceptans av dem vara som bäst. I klimakvarteren i Köpenhamn finns exempel på hur dagvatten- och skyfallshanteringen har blivit en integrerad del av bostadsgårdar. På Framtidens Gårdhave ved Straussvej är dagvatten- och skyfallshanteringen dynamiskt utformad med exempelvis vattenrännor i lagom höjd för barn (Köpenhamns kommun u.å.). Detta är ett exempel på hur utformningen av dagvattenhantering kan uppmuntra till lek och utforskande, och något som bostadsgårdar i Sverige kan inspireras av. Medskick till framtida forskning är att undersöka behovet av skötsel av regnbäddar mer ingående. Som nämndes i resultatet fanns det en farhåga inför platsbesöket i den här studien att skötselbehovet av regnbädden skulle orsaka problem. Detta då SODA (2021) framhåller att regnbäddar kan bli skräpiga eftersom de ska vara nedsänkta och därmed kan fånga upp löst material. Regnbädden på Mandolingatan upplevdes inte som skräpig och det kan ha flera tänkbara anledningar. Kanske är den inte utsatt för mycket nedskräpning då bostadsgården är stängd och regnbädden inte nås av lika mycket skräp via blåst som om bostadsgården hade varit öppen. Eller så kräver regnbädden en intensiv skötsel som den också får. Ytterligare anledningar är möjliga och framtida forskningar bör titta närmre på dem och vad skötseln spelar för roll för regnbäddens plats på kvartersmark.

4.1 Metoddiskussion

Det finns faktorer som gör att det här arbetets tillförlitlighet kan ifrågasättas. Den första går att härleda till den kvalitativa forskningsmetod som arbetet bygger på. Resultaten i studien framkom delvis av en fallstudie, vilket innebär att det går att uttala sig om *en* metod för dagvattenhantering, på *en* bostadsgård, vid *ett* tillfälle. Detta kan vara användbart för ägaren och förvaltaren av bostadsgården på Mandolingatan men generaliserbarheten av studiens resultat är begränsad. Fallstudie som metod är inte ett apart inlag inom kvalitativ forskningsmetodik (Bryman et al. 2022) och fallstudier är inte heller ovanliga inom forskningsfältet som rör acceptans av klimatanpassningar (Anderson et al. 2021; Salizzoni 2021;

Sari et al. 2023). Att fallstudien har använts som metod i det här arbetet gör det dock svårare att uttala sig om dagvatten- och skyfallshantering på kvarteretsmark bortom det studerade exemplet. En annan svaghet med arbetet är den interna validiteten. Intern validitet handlar om huruvida ett påstått samband om orsak och verkan är sant eller om det finns någon annan förklaring till sambandet (Bryman et al. 2022). Det här arbetet gör inga anspråk på att uttala sig om orsak och verkan men det finns en inneboende antydning att dagvattenhanteringen på bostadsgården på Mandolingatan skulle påverka bostadsgårdens övriga funktioner, exempelvis den att vara en god utsikt för de boende. Som studien konstruerades går det dock inte att utesluta att det är andra variabler än dagvattenhanteringen som förklarar bostadsgårdens roll som utsikt. Växtvalet i regnbädden kan exempelvis grunda sig på andra hänsynstaganden än att växterna är planterade i en regnbädd. Detta är inte orimligt att tänka sig då växtkomposition i stadsmiljö är komplext och hänsyn behöver tas till en mängd faktorer, bland annat om växterna ska planteras på bjälklag eller inte samt hur stor påverkan mänskligt orsakade störningar kan komma att ha (Sjöman & Lagerström 2007). Att växterna i regnbädden på Mandolingatan har använts som ett sätt att bedöma regnbäddens roll som utsikt i det här arbetet är alltså inte oproblematiskt.

Det här arbetets styrka ligger framför allt i att det studerat fenomenet dagvattenhantering på bostadsgård från olika infallsvinklar. En mindre litteraturstudie har genomförts tillsammans med en observation av fenomenet och intervjuer med en berörd part. Detta ger mer tyngd åt resultaten än om fenomenet hade studerats från ett ensamt perspektiv. En av metoderna, nämligen semistrukturerade intervjuer med boende, kan möjligen ha haft en förmildrande effekt på det faktum att regnbädden studerades under vinterhalvåret, och inte under sin mest fördelaktiga period. Så länge urvalet av boende inte råkat falla sig så att alla respondenter var nyinflyttade så borde de ha haft en uppfattning om hur planteringen ter sig också under sommarhalvåret. Eventuellt hade de intryck från hela året i åtanke när de svarade på vad de tyckte om regnbädden. För att förvissa sig om det hade respondenterna dock behövt instruerats att tänka på hela året när de svarade på frågorna. Ett foto av regnbädden från dagen för platsbesöket användes för att visa respondenterna vilken plantering som frågorna de skulle besvara avsåg. Detta gör dessvärre att det mest troliga scenariot är att de boende inte hade intryck från hela året i åtanke när de svarade på vad de tyckte om regnbädden.

5. Slutsatser

Är regnbäddar bostadsgårdens paradplanteringar? Ja och nej. Regnbäddens roll verkar inte framför allt ligga i att vara en prydnad. Däremot har den potential att vara ett viktigt inslag på en bostadsgård utöver ett medel att ta hand om dagvatten med. Så på sättet att vara planteringar att stoltsera med kan regnbäddar definitivt sägas vara bostadsgårdens paradplanteringar. Resultaten i den här studien pekar mot att möjligheten för bostadsgårdens roller, definierade av Kristensson (2003), att uppfyllas inte försämras av att bostadsgården har en regnbädd. Tvärt om verkar regnbädden kunna bidra med värdefulla möjligheter till lek och utforskande samt nödga en gestaltning med höjdsättningar och indelningar av bostadsgården i rum som kan ha en positiv inverkan på hela gestaltningen av bostadsgården. Att regnbäddens styrka inte återfinns i dess roll som prydnad är dessutom inte nödvändigtvis ett problem. I det här arbetet framkom att majoriteten av urvalet av boende på Mandolingatan inte tyckte om regnbädden på sin bostadsgård. Trots det uppskattade så gott som alla tillfrågade boende bostadsgården som helhet. Det verkar alltså inte spela en avgörande roll för bostadsgårdens värde huruvida regnbäddens prydnadsvärde är högt eller ej. Med det sagt finns det ett egenvärde i att öka acceptansen av regnbädden hos de boende på Mandolingatan. Av resultaten i det här arbetet framgår att det bäst tycks göras genom att öka förståelsen för *vad* regnbädden är till för och *varför* dess syfte är viktigt. Vid tiden för intervjuerna var det i princip ingen av de tillfrågade som visste vad regnbädden hade för syfte. Om sådan kunskap erhålls är det möjligt att också de boende på Mandolingatan börjar se på regnbädden på sin bostadsgård som en paradplantering.

Referenser

- Anderson, C.C. & Renaud, F.G. (2021). A review of public acceptance of nature-based solutions: the 'why', 'when', and 'how' of success for disaster risk reduction measures. *Ambio*. 50, 1552-1573.
<https://doi.org/10.1007/s13280-021-01502-4>
- Anderson, C.C., Renaud, F.G., Hanscomb, S., Munro, K.E., Gonzalez-Ollauri, A., Thomson, C.S., Pouta, E., Soini, K., Loupis, M., Panga, D. & Stefanopoulou, M. (2021). Public acceptance for nature-based solutions for natural hazard risk reduction: survey findings from three study sites in europe. *Frontiers in Environmental Science*. 9, 678938.
<https://doi.org/10.3389/fenvs.2021.678938>
- Boverket (2021) *Hårdgjorda ytor*. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/teman/ekosystemtjanster/platser/hardgjorda/> [2025-02-25]
- Boverket (2022) *Dagvatten och skyfall i den täta staden*. [Broschyr]. Boverket.
<https://www.boverket.se/contentassets/061f9bcd482d489e9e5898d64c6fe621/faktablad-dagvatten-och-skyfall.pdf> [2025-02-25]
- Boverket (2023) *Användningen av kvartersmark*.
<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/planbestammelser/anvandning-av-kvartersmark/> [2025-02-25]
- Bryman, A., Bell, E., Reck, J. & Fields, J. (2022) *Social research methods*. Oxford University Press.
- Framtiden Byggutveckling (2019). Rambeskrivning för Mandolingatan Kv EF. [Opublicerad teknisk beskrivning]
- Framtiden Byggutveckling (2021). Markplaneringsplan för Mandolingatan Kv EF. [Opublicerad ritning]
- Hoyle, H.E. (2021). Climate-adapted, traditional or cottage-garden planting? Public perceptions, values and socio-cultural drivers in a designed garden setting. *Urban Forestry & Greening*. 65, 127362.
<https://doi.org/10.1016/j.ufug.2021.127362>
- Kristensson, E. (2003). *Rymlighetens betydelse: en undersökning av rymlighet i bostadsgårdens kontext*. Diss. Lunds tekniska högskola.
- Köpenhamns kommun (u.å.). *Fremtidens gårdhave ved Straussvej*.
<https://klimakvarter.dk/en/projekt/straussvej/> [2025-03-11]
- Li, J. & Nassauer, J.I. (2021). Technology in support of nature-based solutions requires understanding everyday experiences. *Ecology and Society*. 26 (4), 35. <https://doi.org/10.5751/ES-12838-260435>

- Naturvårdsverket (2023). *Naturbaserade lösningar*.
<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/klimatanpassning/naturbaserade-losningar/> [2025-02-27]
- Netzel, L., Drowing, E., Netzel, L. & Denecke, M. (2021). Understanding public acceptance of a multifunctional water plaza: a case study. *Water*. 13, 576.
<https://doi.org/10.3390/w13040576>
- Salizzoni, M. (2021). Challenges for landscape architecture: designed urban ecosystems and social acceptance. *Sustainability*. 13, 3914.
<https://doi.org/10.3390/su13073914>
- Sari, R., Soytas, U., Kanoglu-Ozkan, D.G. & Sivrikaya, A. (2023). Improving the climate resilience of european cities via socially-acceptable nature-based solutions. *npj Urban Sustainability*. 3, 9. <https://doi.org/10.1038/s42949-023-00090-4>
- Sjöman, H. & Lagerström, T. (2007). *Stadens hårdgjorda miljöer som växtplats*. [Faktablad]. Gröna fakta. Movium. <https://res.slu.se/id/publ/19676>
- SLU Artdatabanken (2025). *Artfakta: gräsordningen (Poales)*.
<https://artfakta.se/taxa/3000454> [2025-02-17]
- SODA (2021). *Nedsänkta växtbäddar*. [Broschyr]. Multifunktionella urbana dagvattenåtgärder, MUDs. SODA. <https://vaguiden.se/wp-content/uploads/2023/05/Nedsankta-vaxtbaddar-1.pdf> [2025-02-04]
- Stångby Plantskola (u.å). *Parrotia persica 'Vanessa'*.
<https://stangby.nu/sortiment/parrotia-persica-vanessa/> [2025-02-17]
- Sveriges arkitekter (2024). *Halmstad vinner pris för utbyggnadsplan*.
<https://www.arkitekt.se/arkitekturpris/planpriset/halmstad-vinner-pris-for-utbyggnadsplan/> [2025-01-29]
- Thodesen B., Time, B., & Kvande, T. (2022). Sustainable urban drainage systems: Themes of public perception – A case study. *Land*. 11, 589.
<https://doi.org/10.3390/land11040589>
- VA-guiden (u.å.). *SODA: Om projektet*. <https://vaguiden.se/soda/om-projektet/> [2025-02-26]
- VA-guiden (2024a). *Vatten rinner neråt – hur svårt kan det vara?*.
<https://vaguiden.se/2024/11/vatten-rinner-nerat-hur-svart-kan-det-vara/> [2025-02-26]
- VA-guiden (2024b). *Vatten rinner neråt – hur svårt kan det vara?*. [Filmklipp]. VA-guiden 25 november.
<https://www.youtube.com/watch?v=NcNChZUdeY4> [2025-02-26]
- Wagner, M. (2008). Acceptance by knowing? The social context of urban riparian buffers as a stormwater best management practice. *Society and Natural Resources*. 21, 908-920. <https://doi.org/10.1080/08941920802183339>
- Wallin, T. (2010). *Sol eller skugga: torrt, fuktigt, blåsigt eller skyddat läge: trädgårdsplantering på växternas villkor*. Haggren, B. (red.). Norstedts.

Bilaga 1

Platsbesök fre 7/1 2025

Övergripande

- Tid på dygnet
- Väder
- Beskrivning av kvartersmarken utanför gården

Hela gården (med fokus på dagvattensystem)

- Bostadsnära uterum
 - o Platser att vara själv?
 - o Platser att vara tillsammans?
 - o Platser att odla? Balkonger?
- Lekmiljö
 - o Tillgång till markutrymme
 - o Lekutrustning
 - o Plats för föräldrar att ha uppsikt
- Mötesplats
 - o Autonomi: Närheten till bostäderna
 - o Gemenskap: Platser för spontana möten
- Utsikt
 - o Rik vegetation: Frodig, varierad (färg, form, och blommor), omfattande
 - o Naturupplevelse: Årstidsväxlingar
 - o Folkliv
 - o Skötsel

Regnbädd

- Rik vegetation
 - Frodig
 - Varierande
 - Skikt
 - Är det påverkat av att den är nedsänkt?
 - Hur mycket nedsänkt är den?
 - Färg
 - Form, siluett, struktur
 - Blommor
 - Omfattande
- Naturupplevelse: Årstidsväxlingar
- Skötsel

Bilaga 2

Intervjuer

- Tycker du om gården?
JA
NEJ
ANNAT
 - Varför/Varför inte?

- Tycker du om planteringen? (Visa foto vid behov)
JA
NEJ
ANNAT
 - Varför/Varför inte?

- Vet du vad den har för syfte?
JA
NEJ
ANNAT

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

☒ JA, jag, Maria Lennartsson har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☐ NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.